

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye – Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a mezőgazdasági termékek feldolgozásával előállított egyes árucikkekre alkalmazandó kereskedelmi szabályokról

(COM(2013) 106 final – 2013/0063 (COD))

(2013/C 327/15)

Előadó: **Mindaugas MACIULEVIČIUS**

2013. március 12-án az Európai Parlament és 2013. március 15-én az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 43. cikkének (2) bekezdése, 207. cikkének (2) bekezdése és 304. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

Javaslat európai parlamenti és tanácsi rendeletre a mezőgazdasági termékek feldolgozásával előállított egyes árucikkekre alkalmazandó kereskedelmi szabályokról

COM(2013) 106 final – 2013/0063 (COD).

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Mezőgazdaság, vidékfejlesztés és környezetvédelem” szekció 2013. június 12-én elfogadta véleményét.

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság a 2013. július 10–11-én tartott, 491. plenáris ülésén (a 2013. július 10-i ülésnapon) 149 szavazattal, 3 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt.

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB üdvözli ezt a Lisszaboni Szerződéssel való összhang megteremtését szolgáló javaslatot, ahogyan ezt már a CESE 357/2011. sz. véleményében ⁽¹⁾ és azt követő véleményeiben is következetesen megtette.

1.2 Az EGSZB elengedhetetlennek tartja a kereskedelmi szabályok teljes körű korszerűsítését és általában véve annak elérését valamennyi érintett bevonásával, hogy e szabályok átláthatóbbá váljanak és mindeközben a közös agrárpolitika céljaival is összhangba kerüljenek, ezzel is elősegítve az uniós értékek világszerte történő érvényesítését.

1.3 Az EGSZB hatékony védekezési eszközöket tart szükségesnek az olyan visszaélésekkel szemben, amikor a szabadkereskedelmi megállapodások örve alatt alacsonyabb minőségű, olcsóbb és könnyebben előállítható élelmiszeripari termékeket juttatnak be az uniós piacra.

1.4 Az EGSZB határozottan ajánlja, hogy bármilyen, a jövőben elfogadandó kereskedelmi szabályrendszer akadályozza meg az uniós piaci verseny olyan torzításait, amelyek a harmadik országok által alkalmazott, kevésbé szigorú környezetvédelmi, élelmiszer-biztonsági, állatjóléti vagy szociális normákból adódhatnak. Ennek biztosítására további, kompenzációs elemeket lehetne hozzáadni a behozatali vámokhoz.

1.5 Az EGSZB a behozatali engedélyek, visszatérítési igazolások, az aktív feldolgozásról szóló igazolások, valamint különösen a kontingenselosztás rendszerének felülvizsgálatát kéri annak érdekében, hogy elég tér maradjon a kis és közepes termelők számára.

1.6 Az EGSZB az engedélyek, kontingensek és bizonylatok kezelésére a vámrendszerbe integrált elektronikus közbeszerzési eszközök bevezetését tartja szükségesnek. Egy ilyen rendszernek képesnek kellene lennie arra, hogy valós időben kövesse a piaci helyzetet, és azonnal reagáljon a küszöbmenyiségek, illetve küszöbárak elérése esetén.

1.7 Az EGSZB azt kéri, hogy az export-visszatérítési rendszert tartsuk készenléti állapotban, figyelembe véve, hogy jelenleg előreláthatatlan, mikor lesz újra szükség erre a biztonsági hálóra.

1.8 Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy erősítse meg a mezőgazdaság nemzetközi vonatkozásaival foglalkozó tanácsadó csoport szerepét, hogy az közvetlen visszajelzést gyűjthessen a gazdálkodóktól, feldolgozóktól, fogyasztóktól, kereskedőktől stb ⁽²⁾.

2. Háttér

2.1 A javasolt rendelet célja, hogy az ovalbuminra és a lactalbuminra vonatkozóan a 614/2009/EK tanácsi rendeletben meghatározott közös kereskedelmi rendszert és a feldolgozott mezőgazdasági termékek/az I. mellékletben nem szereplő árukra vonatkozóan az 1216/2009/EK tanácsi rendeletben megállapított jelenlegi kereskedelmi szabályokat összehangolja a Lisszaboni Szerződéssel, továbbá hogy az ésszerűsítés, összehangolás és egyszerűsítés érdekében vonja össze őket, az alábbi célokból:

— az Európai Bizottságra ruházott felhatalmazáson alapuló és végrehajtási hatáskörök meghatározása és a szóban forgó jogi aktusok elfogadására szolgáló megfelelő eljárás megállapítása,

⁽¹⁾ HL C 107., 2011.4.6., 33–36. o.

⁽²⁾ HL C 304., 1993.11.10., 8–10. o.

— összehangolásuk az egységes közös piacszervezésről szóló új rendelettel [COM(2011) 626 final] a közös piacszervezésnek a Lisszaboni Szerződéshez és a 2013 utáni KAP-hoz való hozzáigazításával összefüggésben, amiről napjainkban hosszadalmas és kimerítő viták folynak a Tanács és az Európai Parlament szintjén,

— ezeknek a rendeleteknek az aktualizálása, továbbá világosabb és szilárdabb jogalap biztosítása a végrehajtási szabályokhoz,

— szilárd jogi keret létrehozása a szabadkereskedelmi megállapodások által előírt csökkentett behozatali vámok és behozatali kontingensek, valamint az export-visszatérítési rendszer kezeléséhez, továbbá a hatályos rendelet hozzáigazítása a szabadkereskedelmi megállapodások és az export-visszatérítések jelenlegi gyakorlatához.

3. Általános megjegyzések

3.1 Az EGSZB üdvözlöi az Európai Bizottság arra irányuló javaslatát, hogy egyszerűsítsék, ésszerűsítsék és harmonizálják a feldolgozott mezőgazdasági termékek kereskedelmére vonatkozó szabályozást, és különösen azt a tényt, hogy mindkét (a mezőgazdasági piacok közös szervezéséről és a feldolgozott mezőgazdasági termékekre vonatkozó kereskedelmi megállapodásokról szóló) rendeletet párhuzamosan összehangolják a Lisszaboni Szerződéssel, mivel mindkettő hasonló rendelkezéseket tartalmaz a mezőgazdasági és mezőgazdasági feldolgozóipari termékek behozatali és kiviteli rendszerére vonatkozóan (mint például: csökkentett behozatali vámok, kiegészítő behozatali vámok, behozatali vámkontingensek, export-visszatérítések, kiviteli engedélyek/visszatérítési igazolások).

3.2 Az EGSZB ugyanakkor úgy gondolja, hogy a jogszabály egyszerűsítése, ésszerűsítése és harmonizációja kiváló alkalmat jelentene arra, hogy általában véve korszerűsítsük és átláthatóbbá tegyük a kereskedelmi szabályokat, valamennyi érdekelt bevonásával, annak érdekében, hogy az egész világban terjedjen az uniós értékeket.

3.3 Az EGSZB értékeli, hogy a javasolt rendelet a jelenlegi rendelkezések számottevő változtatások nélküli „lisszabonosítása”, ugyanakkor felhív a kereskedelempolitikák alapos felülvizsgálatára, hogy azok az Európai Unió működéséről szóló szerződés 39. cikkében foglaltaknak megfelelően összhangba kerüljenek a közös agrárpolitika célkitűzéseivel.

3.4 Az EGSZB számos alkalommal fejezte ki támogatását a szabadkereskedelmi megállapodásokat és a preferenciális

kereskedelmi megállapodásokat illetően, és hangsúlyozta a WTO-tárgyalások jelentőségét. Kiemeli azonban, hogy az EU-nak – legnagyobb globális élelmiszerimportőrként – alapvető szerepet kell játszania saját legmagasabb szintű normáinak ösztönzésében az élelmiszerbiztonság és -minőség, az állatjólét, a környezetvédelem és a társadalmi értékek terén.

3.5 Az EGSZB megjegyzi, hogy a behozatali vámok – és különösen azok mezőgazdasági alkotóeleme – kiegészítendő további élelmiszer-biztonsági, állatjóléti, környezetvédelmi és társadalmi értékekkel összefüggő elemekkel, amelyek eszközként lennének felhasználhatók az EU élelmiszer-termelési értékeinek harmadik országokban való terjesztésére. Ezeket az elemeket csak akkor szabadna korlátozni, ha az EU-ba exportáló partner tiszteletben tartja a fenti értékeket. Társadalmi értékrendünk megosztásának e módja hosszú távon fokozni fogja a világszintű élelmiszer-termelési rendszerek tartósságát és fenntarthatóságát.

3.6 Az EGSZB hatékony védekezési eszközöket tart szükségesnek az olyan visszaélésekkel szemben, amikor a szabadkereskedelmi megállapodások örvé alatt alacsonyabb minőségű, olcsóbb és könnyebben előállítható élelmiszeripari termékeket juttatnak be az uniós piacra.

3.7 Arra kérjük az Európai Bizottságot, hogy vizsgálja felül a behozatali engedélyek, visszatérítési igazolások, az aktív feldolgozásról szóló igazolások, valamint különösen a kontingenselosztás rendszerét annak érdekében, hogy elég tér maradjon a kis és közepes termelők számára, és hogy elkerüljük azt, hogy néhány szereplő uralja a piacot.

3.8 Az EGSZB arra kéri az Európai Bizottságot, hogy az engedélyek, kontingensek és bizonylatok kezelésére vezessen be a vámrendszerbe integrált elektronikus közbeszerzési eszközöket. Ez jelentősen csökkentené a tranzakciós költségeket, valamint a papíralapú dokumentumok kezeléséhez kötődő kockázatokat.

3.9 Egy ilyen rendszernek képesnek kellene lennie arra, hogy valós időben kövesse a piaci helyzetet, és azonnal reagáljon a küszöbmenyiségek, illetve küszöbárak elérése esetén.

3.10 Az EGSZB úgy véli, hogy az export-visszatérítéseknek – bár jelenleg nem alkalmazzák őket – biztonsági hálóként igen jelentős szerepük van a piac egyensúlyhiánya esetén. Ugyanakkor nagyon fontos készenléti állapotban tartani a rendszert, nem tévesztve szem elől azt sem, hogy jelenleg nem láthatjuk előre, mikor lesz ismét szükség erre a biztonsági hálóra.

3.11 Létfontosságú, hogy az Európai Bizottság megerősítse a mezőgazdaság nemzetközi vonatkozásaival foglalkozó tanácsadó csoport szerepét, hogy az közvetlen visszajelzést gyűjthessen a gazdálkodóktól, feldolgozóktól, fogyasztóktól, kereskedőktől stb ⁽³⁾.

Kelt Brüsszelben, 2013. július 10-én.

*az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke*

Henri MALOSSE

⁽³⁾ HL C 304., 1993.11.10., 8–10. o.